

ПРАВА НА ВОЛЮ

№5 (248)
2009

Праваабарончы бюлетең

Абмяркуюць Беларусь

У Бруслі па ініцыятыве Еўрапейскай народнай партыі і Партыі еўрапейскіх сацыялістў пройдзе дыскусія "Праз шэсць месяцяў: якія посьпехі і праблемы чакаюць Беларусь і ЕС".

На ёй будуць абмяркоўвацца стасункі Еўрасаюзу і Беларусі, а таксама дэмакратычныя рэформы. Уздел у дыскусіі возьмуць парламентары, прадстаўнікі Рады ЕС і Еўракамісіі, а таксама прадстаўнікі няўрадавых арганізацый і праваабаронцы з Беларусі. Сярод іх Жана Літвіна, Алеся Бяляцкі, Алег Гулак і Сяргей Мацкевіч.

Чакаецца, што з восені ў пасяджэннях Еўрапарламенту будуць браць уздел прадстаўнікі беларускай апазіцыі. Еўрапарламент новага склікання мае намер запрасіць прадстаўнікоў дэмакратычнай апазіцыі для ўзделу ў паседжаннях па Еўрапейскім усходнім партнёрстве – Euronest (European Neighbourhood East). Паводле словаў старшыні па замежных спраўах Еўрапарламенту Яцэка Сарыуша-Вольскага, у Euronest увойдуць 60 еўрапарламентароў і 60 дэпутатаў ад Азербайджану, Арменіі, Грузіі, Малдовы, Украіны і Беларусі. Аднак Еўрапарламент не прызнае легітымнасці цяперашняй Палаты прадстаўнікоў.

Для ацэнкі сітуацыі з правамі чалавека ў красавіку дэлегацыя Еўрапарламенту зьбіраецца прыехаць у Менск і сустрэцца з кіраўніком краіны Аляксандрам Лукашэнкам, кіраўніком яго адміністрацыі Уладзіміром Макеем, міністрами замежных спраў Сяргеем Мартынавым, а таксама з прадстаўнікамі дэмакратычнай апазіцыі.

Праваабаронца Алеся Бяляцкі патлумачыў мэты канферэнцыі: "Асноўная мэта – гэта ацэнка сітуацыі за апошнія два месяцы ў сферы дэмакратызацыі і правоў чалавека ў Беларусі, у які бок зараз гэта ўсё ідзе. Намаганьнямі некалькіх няўрадавых арганізацый падрыхтаваны агульны даклад, які закране сітуацыю з медыямі, правам на асацыяцыі, сходы і мітынгі. Мы будзем абмяркоўваць, што адбылося за гэтыя два месяцы і куды гэта ўсё ідзе, што трэба зрабіць, якія ёсьць крытэрыі ацэнкі станоўчых зрухаў і насамрэч ці яны адбываюцца. Гэта прамежкавая канферэнцыя, улічваючы што рашэнне на Беларусі будзе прымата ў сэрдзіне красавіка".

Праваабарончыя матэрыялы і можна таксама прачытаць на сایтах: www.spring96.org, www.charter97.org; www.baj.ru

Фота: svaboda.org
Менск, 12 сакавіка 2009 году.

"Свабоду палітвязням!"

Мірная акцыя з патрабаваннем вызваліць палітвязняў і спыніць рэпрэсіі супраць апазіцыі прыйшла 12 сакавіка на Кастрычніцкай плошчы Менску.

У 18.00 на плошчу выйшлі больш за 100 чалавек – актыўісты грамадзянскай кампаніі "Еўрапейская Беларусь", Маладога Фронту, Партыі БНФ, "Маладой Беларусі", Партыі "Беларуская хрысьціянская дэмакратыя".

Удзельнікі акцыі трymалі ў руках партрэты палітычных зняволеных – нядаўна арыштаваных лідэраў

прадпрымальнікаў з Ваўкавыску Мікалая Аўтуховіча, Юрыйя Ляўонава і Уладзіміра Асіпенкі, актыўіста Маладога Фронту Арцёма Дубскага і праваабаронцы Яны Паляковай, якая скончыла жыццё самагубствам пасля прысуду да 2,5 гадоў абмежавання волі.

На Кастрычніцкую плошчу прыйшлі вядомыя ў краіне людзі – актыўісты "Еўрапейскай Беларусі" Яўген Афнагель, Зыміцер Бародка, Павел Юхневіч, лідэр Маладога Фронту Зыміцер Дашкевіч, старшыня Партыі

(Працяг на стар. 7)

Фота: ЧНР
Менск, 12 сакавіка 2009 году.

"Вясновыя" фантазіі Міністру

Слова ад заснавальніка Грамадзкага праваабарончага аб'яднання "Наша Вясна"

11 сакавіка на афіцыйным сайце Міністэрства юстыцыі Рэспублікі Беларусь зьявілася інфармацыя "Аб адмове ў дзяржаўнай рэгістрацыі Грамадзкага праваабарончага аб'яднання "Наша Вясна", якую мы, заснавальнікі арганізацыі, ня можам пакінуць без увагі.

У прыватнасці, Міністарства юстыцыі 26.01.2009 году паступілі дакументы аб дзяржаўнай рэгістрацыі Грамадзкага праваабарончага аб'яднання "Наша Вясна" (далей – ГПА "Наша Вясна").

Падчас вывучэння прадстаўленых дакументаў устаноўлены штраг узаемных неадпаведнасцяў у частцы пададзеных у дакументах звестак. Сыпіс заснавальніка аб'яднання па штрагу асобаў утрымліваў няпоўную звесткі.

Улічваючы наяўнасць у прадстаўленых дакumentах няпоўнай інфармацыі, Міністэрства юстыцыі дэталёва вывучыла акалічнасці, звязаныя з правядзеннем устаноўчага сходу па стварэнні ГПА "Наша Вясна". Высыветлілася, што сход, у якім нібыта прымала ўдзел 67 чалавек, праводзіўся ў памяшканыні плошчай 35 кв.м. З улікам наяўнасці ў памяшканыні мэблі, артэхнікі і разъмяшчэння прэзідыйму на кожнага ўдзельніка сходу павінна было бы прыходзіцца меней 0,5 кв.м.

Такім чынам, устаноўчы сход па стварэнні ГПА "Наша Вясна" не праводзіўся ў складзе, паказаным у прадстаўленых у Міністэрства юстыцыі дакumentах...

Устаноўлена таксама, што больш чым палова ініцыятараў стварэння ГПА "Наша Вясна" прыцягваліся да адміністрацыйнай адказнасці, многія з іх – неаднаразова. Асобныя з ініцыятараў прыцягваліся таксама і да крымінальнай адказнасці. А ў дачыненіі да аднаго з заснавальнікаў была ўзбуджаная крымінальная справа па артыкуле 130 Крымінальнага

кодэкса Рэспублікі Беларусь (распальванье расавай, нацыянальнай або рэлігійнай варожасці або розні). Акрамя таго, з прадстаўленых дакументаў вынікае, што на ўстаноўчым сходзе быў зацверджаны мэты дзейнасці арганізацыі, ня ўключаныя ў статут, што супяречыць аднаму з асноўных прынцыпau стварэння і дзейнасці грамадзкіх аб'яднанняў – прынцыпу галоснасці.

Маюцца іншыя парушэнні.

На падставе выкладзенага Міністэрствам юстыцыі 26.02.2009 г. было прынятае рашэнне аб адмове ў дзяржаўнай рэгістрацыі ГПА "Наша Вясна".

Аб прынятym рашэнні ініцыятары стварэння аб'яднання прайнфармаваныя ва ўстаноўлены законам тэрмін і могуць абскардзіць яго ў судовым парадку".

Паведамленыне Міністру для СМІ вымушае нас, заснавальніка Грамадзкага праваабарончага аб'яднання "Наша Вясна", у чарговы раз заявіць: мы лічым адмову ў рэгістрацыі нашага аб'яднання абсалютна неправавым, дыскримінацыйным і палітычна матываваным крокам упадаў, дакладна скіраваным на забарону нашай дзейнасці.

Аргументы, выкладзеныя Міністрам, будуюцца на слоўных інсінуацыях і домыслах і ні ў якім разе не знаходзяцца ў рэчышчы юрыдычнай спрэчкі. Сыцьверджанье Міністру аб тым, што ва ўстаноўчым сходзе не прымалі ўдзелу ўсе заснавальнікі аб'яднання, спасылаючыся на плошчу памяшканыня, зьяўляецца надуманным і непрафесійным.

Наступнае сыцьверджанье аб тым, што большасць заснавальнікаў грамадзкага аб'яднання зьяўляюцца правапарушальнікамі таксама не вытрымлівае ніякай юрыдычнай крытыкі, бо гэта не зьяўляецца падставай для адмовы ў рэгістрацыі грамадзкага аб'яднання.

Адмяніць "выключную меру"...

мены выключнай меры пакаранья ў нашай краіне.

Мечыслаў Грыб, які першым падпісаў петыцыю, распавёў, што яго падштурхнуў далучыцца да кампаніі колішні ўдзел у раскрыці серыйных забойстваў жанчынаў у нашумелай "Віцебскай справе". Нагадаем, што ў студзені 1985 году Мечыслаў Іванавіч узначаліў съледчую группу, дзякуючы працы якой у лістападзе таго ж году быў затрыманы сапраўдны злачынца. Падчас раскрыція гэтага злачынства высыветлілася, што былі незаконна асуджаны 14 чалавек, адзін з іх асуджаны да съмартнага пакаранья і расстрэляны.

Святлана Алексіевіч, якая цяпер жыве і працуе ў Берліне, далаўчылася да кампаніі падчас свайго кароткага візіту ў Менск з нагоды

Хочацца асобна падкрэсліць, што справа па арт 130 Крымінальнага кодэкса РБ у дачыненіі да праваабаронцы з Віцебску Леаніда Сьвеціка прыпыненая. Так што Міністарство, якіе адзначае сваю вялікую працу па праверцы дакументаў, датычных рэгістрацыі "Нашай Вясны" і яе заснавальнікаў, павінен быў ведаць, у якім стане знаходзіцца расесьледаванье справы Леаніда Сьвеціка.

Больш за тое, у адказе Міністру распаўсюджаная недакладная інфармацыя аб крымінальнай судзімасці аднаго з заснавальнікаў аб'яднання, што дae падставы для падачы грамадзянскага зыску аб прызнанні дадзенай інфармацыі неадпавядайчай рэчаіснасці і абражаючай гонар, годнасць і дзялавую рэпутацыю.

Акрамя вышэйзгаданага, Міністэрства юстыцыі бессаромна хлусіць аб тым, што яно ў вызначаны законам тэрмін прайнфармавала заснавальнікаў аб адмове ў рэгістрацыі. Міністар сам парушыў закон і паведаміў нам пра рашэнне толькі праз 5 дзён пасля заканчэння максімальнага тэрміну разгляду.

Мы неаднаразова зьвярталі ўвагу Міністру, што рэгістрацыю арганізацыі расцэнваем як кампенсацыю нашага парушанага права на асасыяцыю, учыненага ліквідацыяй Праваабарончага цэнтра "Вясна", адносна чаго існуе адпаведнае рашэнне Камітetu па правах чалавека ААН. Мы таксама настойваем, што, адмаяўляючы ў чарговы раз у рэгістрацыі аб'яднання, беларускія ўлады ў асобе Міністру парушаюць нашыя права, а таксама не выконваюць міжнародныя абавязацельствы Рэспублікі Беларусь.

Дзяяньні Міністэрства юстыцыі па адмове ў рэгістрацыі "Нашай Вясны" ў бліжэйшы час мы абавязковы абліскім у судовым парадку.

прэзентацыі сваёй хронікі "Галасы Утопіі" на XVI Міжнароднай Менскай кніжнай выставе.

"Распачаты збор подпісаў стаў першым крокам кампаніі. За гэты час мы зрабілі даволі шмат апытаўнай і выслушалі розныя меркаваныя па гэтай проблеме. Проблема съмартнага пакарання закранае шмат аспектаў. Мы сутыкнуліся з тым, што пэўная колькасць апытаўных ня мае акрэсленай пазіцыі ў гэтым пытанні. Таму мы лічым, што насьпоеў час дыскусіі ў грамадзтве наkonc съмартнага пакарання ў нашай краіне. І пабуджэнне да такога дыскусіі мусіць стаць наступным нашым крокам", – зазначыла праваабаронца Ірына Тоусыцік падчас прэзентацыі кампаніі на VI Асамблеі няўрадавых арганізацыяў ды ініцыятываў, што адбывалася 6-7 сакавіка ў Менску.

Штрафы – сродак папаўнення бюджету

Калі беларускі грамадзянін трапляе аднойчы ў адміністрацыйны пратакол, а потым яго выклікаюць на камісію альбо нават у суд, ён з непрыемнасцю даведваецца, што штрафы ў краіне неверагодна вялікі і аштрафаваць могуць за што зайдоная.

Да прыкладу, у Беларусі самая вялікая сума за адміністрацыйнае правапарушэнне сягае да 600 даляраў, а ў суседній Расіі – толькі да 200. Што тычыцца Еўропы, дык там шмат дзе памеры штрафаў непасрэдна залежыць ад заробку парушальніка.

Ігар Лапеха, Надзея Крапівіна і Эдвард Дмухоўскі прасілі рабочых не пілаваць даваенная прысады ў цэнтры Гародні. Усе сайты тады абышлі здымкі: узброеная аўтаматамі Каляшнікава міліцыянты цягнуць за каршэнь Ігара Лапеху, які адмовіўся сядаць у "варанок". Суд вырашыў, што ўсе трое перашкаджалі пілаваць дрэвы і прызначыў штрафы. Лапеху – 1 мільён 50 тысячачаў рублёў, Крапівінай – 875 тысячачаў і Дмухоўскому – 175, сумарна на той момант гэта атрымалася роўна тысяча даляраў. Дарэчы, Надзея Крапівіна – беспрацоўная, на ўтрыманні маці, але суд гэта зусім не бянтэжыла. Гаворыць Ігар Лапеха:

– Мы з судовым прыставам дамовіліся, што ў мяне будуць вылічваць па дваццаць адсоткаў з заробку, дзесяць месяцаў па сто дваццаць тысячачаў.

У Беларусі на канцэртах можна выкарыстоўваць толькі чырвона-зялёны сцяг з арнаментам, а бел-чырвона-белы – ужо страшэннае парушэнне грамадзкага парадку. Гэта спазнай на сабе кіраўнік гарадзенскай абласной арганізацыі АГП Юры Істомін.

– Я заплаціў штраф 1 мільён 750 тысячачаў рублёў, які даў мне суд Ленінскага раёну Гародні за трима-

ньне бел-чырвона-белага сцягу на канцэрце польскага гурту "Ламбарт". Я лічу, што занадта вялікі штраф за выкарыстанне былога дзяржаўнай сімволікі. І увогуле памеры штрафаў у Беларусі не судносяцца з ўзорунем жыцця. Па некаторых артыкулах беларусы плацяць штрафы і пяць мільёнаў, і сем, і восем. Ёсьць прыклад, калі за ўдзел у масавых акцыях аштрафавалі на чатыры мільёны, хаця чалавек нідзе не працуе і ня мае даходаў.

Трэба зазначыць, што сцяг на канцэрце Юры Істомін трymаў разам з Віктарам Сазонавым, кіраўніком абласной арганізацыі БСДГ. Дык вось Сазонаву далі крыху меншы штраф – 1 мільён 50 тысячачаў. Разам на той момант атрымалася больш за 1300 даляраў. Юры Істомін працягвае:

– Гэта бязглаздзіца, што з году ў год у бюджетце Гарадзенскай вобласці ёсьць асобны радок: "даходы ад штрафаў". Атрымліваецца, Савет дэпутатаў прадугледжвае адказнасць за выкананыя гэтага артыкулу выкананымі органамі. Проста прымушаюць мясцовыя ўлады, каб гэты артыкул бюджету выконваўся.

Журналіст Іван Роман зазначае: могуць аштрафаваць нават за выпадкова страчаны пашпарт – і так непрыемнасць, а цябе яшчэ за гэта і дадаткова караюць.

– За тое, што пашпарт згубіў, ці скралі – штрафуюць, у мяне была такая гісторыя... У чалавека скралі пашпарт, ён гэта тлумачыць у адміністрацыйнай камісіі, а яму штраф даюць.

Падпасыці пад пакаранье грашыма сёняня можа практична кожны беларус. Прычым тыя, хто накладае штрафы, часта нават ня лічаць патрэбным хаваць – яны выконваюць даведзены ім план па папаўненіні дзяржаўнай казны.

Варта толькі запытацца пра штрафы ў любога знаёмага альбо

незнаёмага чалавека, як суразмоўцы пачынаюць згадваць адпаведную структуру: падатковую інспекцыю, ДАІ, пажарных інспектараў і нават такія службы, пра якія шараговы абывацель увогуле, можа, ніколі і на чуў.

Былы палітвязень Сяргей Парсюковіч згадвае, як з адной з таких службай яму давялося пазнаёміцца праста на беразе возера каля вёскі Вароны, куды ён прыехаў адпачываць з сям'ёй:

– Загараем, купаемся... Тут раптам прылятае "уазік", з яго выскокваюць хлопцы ў камуфляжнай форме з аўтаматамі: "А ці ведаце вы, што ставіць машыны бліжэй як за 30 метраў ад вады нельга? Гэта такая пастанова Міністэрства рыбнай гаспадаркі". А на беразе ў той час было некалькі сотняў машынаў, і да ўсіх яны падыходзілі, на ўсіх складалі пратаколы. Штраф – пяць базавых велічыніяў.

Яшчэ адзін штраф, які Сяргей Парсюковіч згадвае са съехам, далі яму супрацоўнікі ДАІ. Прычым не за перавышэнне хуткасці і не за няправільную паркоўку, а за налепку на заднім шкеле ягонай машыны:

– Звычайная налепка "ВУ", чорнымі літарамі, адно што па белым попі ідзе чырвоная паласа. Атрымліваецца нацыянальны беларускі сцяг. І дзіве базавыя штрафу мне за гэта далі. Прычым вы ж паглядзіце, якія наклейкі на машыны цяпер лепяць: "Не прыцісайся, мы незнаёмыя", або "Блытаю педалі". І нічога. А вось калі ты наклеішь "Пагоню" або бел-чырвона-белы сцяг – адназначна парушальнік".

Паводле словаў жыхара Оршы, праваабаронцы Алега Граблеўскага, беларуская сістэма штрафаванья накіраваная зусім не на выпраўленыя грамадзянай – у яе цалкам іншыя мэты:

– Штрафы ў Беларусі – гэта ўніверсальны сродак папаўнення бюджету. Таму іх памеры часта не адпавядаюць ні заробку грамадзянай, ні учыненаму правапарушэнню. А калі рэжым выкарыстоўвае штрафы для запалохвання, для барацьбы з іншадумствам, дык з'яўляюцца ўжо зусім бязглаздыя пастановы.

Да грамадзкага пратэсту, мажліва, сёняня здатны ня кожны. Але абсолютна кожны можа патрапіць пад штрафныя санкцыі, усяго толькі вышашуши, напрыклад, да сябра ў суседні дом і забыўши пачапіць славуты флікер.

Два тыдні таму старшыня Вярохойнага суда Беларусі Валянцін Сукала паведаміў, што хутка ў Беларусі будзе узаконеная "зьдзелка з правасудзьдзем": за пэўную суму – да 60 тысячачаў даляраў – можна будзе, так бы мовіць, адкупіцца ад турмы за некаторыя злачынствы. А з іншага боку, высокапастаўленыя асобы, якія былі асуджаныя раней з фармулёўкай "злоўжыванне ўладай", што пачягнула за сабою ўрон дзяржаве ў буйным памеры, учыненае з-за асабістай зацікаўленасці" – памілаваныя ўжо

(Працяг на стар. 7)

"Як бы не атупець за паўтара года"

Армейскі дзёньнік Франака Вячоркі

Франак Вячорка працягвае авалодваць вайсковым майстэрствам. Вось яму ўжо даверылі перабіраць бульбу і чысьціць сарці...

28 студзеня.

You're in the Army Now.

"Я выйшаў купіць хлеба, і мяне забралі ў армію", – расказваю, салдаты съмлюцца. Іронія лёсу.

Маё затрыманыне нагадвала галівудскі блокбастэр. Затрыманыне небясьпечнага злачынцы. "Фальксваген" з танаванымі вокнамі, падазроны мужчына ля пад'езду, паўсюдна міліцыянты... На святлафоры падбягаюць двое, заломваюць руکі, і не прадстаўляючыся, валакуць у аўтамабіль. Канвоем (ці картэжам?) вязуць у ваэнкамат. Усё здымаецца на камеру.

Са мной паводзілі сябе жорстка. Ваенны камісар падпалкоўнік Загорскі зачытаў рашэнне аб майм накіраваныні на вайсковую службу. У кабінечце людзі ў цывільнім, вайскоўцы, тэлеаператар, – усё загадзя пралічана і падрыхтавана. Калі я заявіў, што рашэнне незаконнае, парушаная працэдура, мяне начальнікі, абражакаць, кінулі на падлогу, зацягнулі кайданкі...

Ад наручнікаў паблізнулі руکі. Рэзкі і глыбокі боль...

– Куды вязуць? – пытаюся.

– Родину защищать!

У Баранавічы мы прыехалі па абедзе. Мяне сустрэлі 120 параў гэтакіх жа разгубленых вачей. Бальшыня хлопцу – з Магілёўскай і Гомельскай абласцямі, беларусы. Пэўны час мяне не здзяўжалі, пакуль начальства не звязнрула ўвагу. За мной прысталі сяржанта, які ні на хвіліну не адлучаўся. Сяржант запісваў прозвішчы хлопцу, з кім я размаўляю, дакладваў гэта начальнству. Адзін стараслужачы са згоды кірауніцтва даў мне тэлефон паведаміць дадому, што са мною і дзе я. Мой уласны тэлефон забралі.

Да беларускай мовы жаўнеры паставіліся па-рознаму, але ўсе намагаліся слухаць і разумець. Даўялося стаць салдаткам "адвакатам", гаварыць камандзірам пра нашыя праблемы. Да іхняга гонару, мае здзяўагі не пакідалі ўбаку.

З 200 новапрыбылых салдатаў не сустрэлі ніводнага, хто ішоў бы ў войска добраахвотна. Для некаторых

гэта стала асабістай ці сямейнай трагедыяй. У аднаго хлапца дачцы споўнілася тры гады, жонка цяжарная і беспрацоўная. Прыслалі позуву, на наступны дзень забралі...

Многія патрапілі пад новы ўказ міністра абароны пра медпратрабаваныні да прызыўніку, падпісаны на прыканцы ліпеня 2008 году. "Годнымі" сталі тысячы хлопцоў, якія раней мелі адтэрміноўку ці былі непрыдатныя да службы па стане здароўя.

У 21.00 мы ўключаем "Панараму". Салдаты глядзяць і съмлюцца. Яны больш ня вераць прапагандзе.

7 лютага.

*Прысягнуць на вернасць
Радзіме...*

Напярэдадні прысягі далі новую уніформу: кіцель, штаны, берцы, нават кукарду на шапку. Анучы памянялі на шкарпеткі. Усе чакалі нечага іншага. Гэта тая самая міліцэйская уніформа, толькі іншай расфарбоўкі і на парадак ніжэйшай якасці. Адпаведных памераў не хапала. Хлопцы нацягвалі штаны, як ласіны, меньшыя танулы ў кіцлях. Магілёўскія "берцы" аказаліся гумавай падробкай, расклейваліся на вачах.

Расчараўаныню хлопцаў не было мяжы.

Нас пашытавалі за дзяўне гадзіны да прысягі. Двумстам салдатам не было дзе разьвярнуцца на маленькім плацы з патрушчаным асфальтам. Баксы залазілі на стэнды, футбольныя брамы, фізкультурныя прыстасаванні, пускалі сълязу і кричалі: "Саша! Саша!" Пачуўшы сваё імя, ледзь ня чвэрць роты абарочвалася.

Ля сцэны ўвіхаўся жывая хлопцы. З дынамікай загукаў "Чырвоным па-белому" – "Не жадаю":

"...Бо мы ж не бязродныя,
Мы — беларусы.
З агенцькам у вачах,
З усьмешкай на вуснах.
Трэба мець гонар і верыць у тое,
Што маем сваё,
бо сваё — не чужое".

Начальства крамолы не прыкметіла. "Вось гэта прысягай!" – думалася мne. Я быў адзіны, хто яе прымай па-беларуску: "Я прысягаю годна выконваць воінскі абавязак, мужна і самааддана бараніць незалежнасць, тэртыярыйную цэласнасць і канстытуцыйны лад Рэспублікі Беларусь".

Напрыканцы салдат мусіў выгук-

Франак Вячорка

нучь "Служу Рэспубліцы Беларусь!" Адзін хлопец ад хвалявання ляпнуў "Служу Советскому Союзу!"

Я крикнуў "Жыве Беларусь!" З натоўпу пачулася дружнае "Жыве!" Крыкі маёй маці, у якой сілай вырвалі бел-чырвона-белы сцяг. "Моладзь БНФ" разгарнула расьцяжку "За прафесійнае войска". Двух хлопцоў забралі ў міліцыю...

Увечары, паслья "ўвалкі", салдаты "адзначалі". Пустыя бутэлькі выкідалі мяшкамі...

Шаснаццаць хлопцоў, у тым ліку я, першымі пакінулі так званы "каранцин". Зрабілі марш-кідок да вакзалу, а там – начнымі цягніком да Мазыра...

9 лютага.

Служу ў войсках СПА.

У войскі супрацьпаветранай абароны, згодна з сядзячай съпецыфікай, баруць, як правіла, хворых на плоскастуپнёвасць, ціск, сэрца і г. д. Сядор жаўнеру ходзіць анекдот:

"У ваенкамаце камісар распытвае прызыўніка:

– Дзе служыць хочаш?

– У лётных войсках.

– Не! Лётаць ты ня будзеш, у цябе ж гіпертанія, скаліёз!..

– Ну тады ў войсках супрацьпаветранай абароны!

– ?!

– Раз я лётаць ня буду – ніхто ня будзе!"

8-я радыётэхнічная брыгада хуткага рэагавання ахоўвае паветраныя межы Беларусі. Яе падраздзяленыні разъмяшчаюцца ва ўсіх абласцях, апрач Віцебскай.

Нашая брыгада атрымала асабітную славу за зьбіты паветраны шар з турыстамі. Пра гэта гаварыў увесе съвет гадоў 10 таму: беларускае войска выявіла і нейтралізавала праціўніка...

Мяне закінулі ў Мазыр. Мы выяўляем патэнцыяльнага праціўніка на мяжы з Украінай, адсочваем са малёты ды іншыя лётныя аб'екты, якія пагражают сінявокай. На паліт-занятках нам давялі, што, паколькі Украіна рухаеца да НАТО, нам трэба быць асабліва пільнімі.

Некаторыя афіцэры зьдзіўляюцца,

Франка Вячорку пакаралі за Livejournal

Лідэр моладзі БНФ Франак Вячорка паслья лячэння ў Баранавіцкім шпіталі войскай супрацьпаветранай абароны прыехаў у Мазырскую вайсковую частку, у якой яму служыць год і тры з паловай месяцы.

Франака пакаралі пазачарговым нарадам паслья выступу хлопца на дыскусіі пра сцягі – дзяржаўны і бел-чырвона-белы. Апроч таго, яму занесьлі вымову асабовую справу за невыкананыне загаду. Падставай стала абнаўленыне прыватнага дзёньніка ў інтэрнэце. Камандаваныне раней загадвала Франаку заўсёды паказваць свае запісы для публікацыі. Хлопец вырашыў, што гэта ня тычыцца прыватнага дзёньніка.

з якой такой нагоды мянені і маіх паплечнікаў накіравалі ў стратэгічна важныя войскі – СПА. Жартуюць: Франак выявіць і перадасць нешта ня тое, а Шыла і Каліта гэтае нешта саб'юць...

Дарэчы, нашая брыгада супрадавджае палёты презідэнта і дзяржэлегацыяй.

14 лютага.

Салдацкае шчасце. Мазыр.

Калі цябе забралі ў армію, зымірыся. Ты быдла. Аб цябе будзе выціраць ногі кожны. Прынамі пакуль не атрымаеш лычкі і зорачкі, будзеш мець падначалены асабісты склад, зможаш зыневажаць сам...

У войску матам ня лаюцца, на ім размаўляюць. Нават тыя, хто начапілі зоркі і носіць высакароднае імя афіцера. 18-гадовыя юнакі, якія воліяй-няволія патрапілі ў войска, глядзяць на хамства і... прызываюцца.

"Вы павінны быць як усе!" – чуем мы штодзень. Людзьмі без гонару і годнасці. "Ня думайце! За вас падумаюць!" – скажа прапаршчык.

Стараслужачыя відавочна няправільна юрыдычна, але называюць нашу часць "дысбатам". Гэта саме строгае і суворае падраздзяленне брыгады, сюды адпраўляюць вінаватых на "перавыхаваньне". Дзедаўшчыны няма. Статутчына. Мы завучаем воінскія статуты на памяць і расказываем іх на адзнаку.

Наш батальён працуе ў рэжыме безуспыннай баявой падрыхтаванасці. Салдатам прыходзіцца працеваць на дзяжурствах ці нарадах па 16-20 гадзінай на суткі. Сумаваць не даводзіцца. Зрэшты, чытаць таксама. Бібліятэki няма.

Вада ў кранах толькі халодная, саланаватага прысмаку. Пітной вады не даюць. Праз тыдзень пачынаюцца праблемы са скурай. Казармы трэба прадэманстраўваць якім-небудзь экспертам ад правоў чалавека. Праславіліся б на ўесь сьвет.

Тэлефоны строга забароненыя. Аднак ты можаш пакінуць свой маўбільны старшыну і, у выпадку пільнай неабходнасці, – пазваніць.

Заўтра цырымонія ўручэньня зброі, дзень адчыненых дзвярэй. Малодшыя прыбіralі сьнег, старэйшыя фарбавалі падлогу. Прадэманструем бацькам, якія мы мужныя салдаты...

17 лютага. Лячэнне.

Мянені павезлы лячыць. Мой стан здароўя нікога ўжо не задавальняе, нават вайскоўцаў. Спачатку павезлы з Мазыра ў Баранавічы, дзе знаходзіцца штаб брыгады.

На наступны дзень з Баранавічай павезлы ў Менск на кансультацыю кардыёлага. Ля дзівярэй Рэспубліканскага вайсковага шпіталю сустэрэй Зымітра Хведарука – салдата, таксама ў форме: толькі я – у параднай, ён – у баявой.

Мянені глядзеў загадчык другога кардыялагічнага аддзялення. Побач сядзеў Водчыц, які мянені "абсьледаваў" у студзені. Маё зъяўленьне для іх было нечаканае. Сказаі, што першыя тры месяцы службы – выправавальны перыяд. І калі праблемы з цікам ды сэрцам будуць працягвацца, магчыма, камісуюць. "Але пакуль, – гавораць, – лячыся!"

Не маглі вызначыцца, дзе мянені лячыць – у Бабруйску ці Баранавічах. Урэшце рэшт, пакінулі ў Баранавічах у 222 лячэбным цэнтры Ваенна-паветраных сілаў і войскаў Супрацьпаветранай абароны.

26 лютага.

Суд, якога няма.

Напісаў рапарт на імя начальніка шпіталю з просьбай даставіць мянені ў Менскі гарадзкі суд – 26 лютага ў 15.00. Гэта разгляд скаргі на рашэнне суда 23 студзеня, калі суд без майго ведама прыняў рашэнне аб законнасці майго прызыву.

На суд, натуральна, мянені не адпусцілі: "Разбяротца і без цябе!". Мае інтарэсы прадстаўлялі адвакат ды бацька. Нашую справу разглядалі апошнія. Адвакат прадстаўляла асноўныя аргументы: што была парушаная працэдура, у асабістай справе – два розныя пратаколы прызыўной камісіі, а рашэнне суда 23-га студзеня – незаконнае, паколькі быў не запрошаны зацікаўлены бок.

Тры судзьдзі-жанчыны слухалі, слухалі, слухалі – і аб'явілі перапынак. Паўгадзіны суд раіўся з "сумленнем". І халоднакроўна агучыў прысуд: ўсё законна і ўсім дзякуй, усе свабодныя...

2 сакавіка. Кантрабас

У нашай частцы палова асабістага

складу – контрактнікі, мужчыны 30-40 гадоў, але ёсьць і жанчыны. Салдаты тэрміновай службы называюць іх пышчотна "кантрабасамі".

Кантрактнікі начуюць дома, а не ў казарме, ходзяць на службу, як на працу, зарабляюць гроши. Ва ўсім астатнім абавязкі ваеннаслужачых па контракце нічым не адрозніваюцца ад абавязкай жаўнерараў. Ня маючы ваеннай адукацыі, максімум салдата-кантрактніка ёсьць званне старшага пратаршчыка. Заробкі, як правіла, нізкія і, наступерак уладнім абязаныям, памянашаюцца. Праз гэта аўтарытэт і папулярнасць арміі імкліва падаюцца. Моладзь, якая ў дзяцінстве марыла стаць ваеннымі, хутчэй пойдзе ў міліцыю, чым у сучаснае войска...

3 сакавіка.

Разумны ў войску

Разумных у войску насамрэч неадлюбліваюць альбо пазъбягаюць. Калі ты чытаеш кніжкі альбо любіш класічную музыку – ты дзівак. Усе нармальныя пацаны не выпендрываюцца, слухаюць Міхаіла Круга і ходзяць у "качалку".

Як бы не атупець за пайтары гады.

4 сакавіка.

Галоўны вораг беларускай армії

"Галоўны вораг беларускай арміі – салдат, які думае. У арміі ўсё пралічана да дробязяй. Вашая задача – тупа съледаваць указаныям камандзіраў", – сказаі нам у першы дзень вучэнья.

"Спачатку ты спрачаешся, пераконваеш афіцэра, што бессэнсона пасыпаць пяском съежку, калі ідзе сънег, бо праз хвіліну твой пясок замяце. Спачатку ты абрауешся, чаму ўвесь дзень, пакуль съвяціла сонца, вас трывалі ў казарме, а вечарам, як пайшоў дождж, вас адправілі пампаваць колы старэнкім "Уралам", – падзяліўся досьведам стараслужачы. – Але з часам ты тупееш, табе становіца ўсё роўна. Ты больш не стараешся, бо ўсё адно давядзеца перароблявіца".

Тут прайяўляеца салдацкая вынаділівасць – як бы дзе схалтурыць, каб начальнік не заўважыў.

7 сакавіка. ПХД

Штосуботу – паркава-гаспадарчы дзень. Салдат дзеляць на маленькія групы і даручаюць бесталковую працу. Пры гэтым кіруюцца прынцыпам, каб салдат не стаяў бяз справы.

Спачатку мянені адправілі на КПП, паказалі: вось адсюль і дасюль зьбірайце съмечыце, "бычкі" закопвайце пад сънег. Калі праца была выкананая, мы пайшлі на харчовы склад, разыбалі бульбу. Бульба, падмёрзлая і гнілая, аддавала трупным пахам.

Паабедзе пачалося саме цікавае. Сямёх, у tym ліку мянені, адправілі на мышыцё сарціру і ўмывальнікаў. Сродкаў не было, а мышы чымсьці трэба. Старшына з насталыгія узгадаў сваю маладосьць, як яны, "маладыя", мылі "вочкі" пяском... Мы макалі анучы ў гаршкі з-пад кветак, зачэрпвалі зямлю і паліравалі пажаўцелую эмаль ракавіны...

"Справа 14-ці": працяг будзе...

З сакавіка Асіповіцкі гарадзкі суд спыніў крымінальную справу ў дачынені да Арцёма Дубскага па абвінавачаньні яго ў нанясеньні маёмынага ўрону ў сувязі з прымірэньнем бакоў. Адразу пасля заканчэння судовага працэсу супрацоўнікі міліцыі даставілі Дубскага ў Асіповіцкі РАУС для афармлення дакументаў па другой справе.

Калі будынка РАУС прайшла акцыя маладзёжных актывістаў у падтрымку таварыша. Прыкладна 30 чалавек сталі ланцужком, у руках трывалі партрэты Дубскага, расьцяжку "Свабоду Дубскаму!", бел-чырвона-белая сцягі. Таксама яны скандавалі "Жыве Беларусь!" і "Свабоду Дубскаму!".

Актывісту грамадзкай організацыі "Малады Фронт" Арцёму Дубскому афіцыйна прад'яўленае абвінавачаньне ў парушэнні артыкулу 415 Крымінальнага кодэкса (ухіленне ад адбыцца пакараніні ў выглядзе амежавання волі).

9 сакавіка стала вядома, што мера стрымання ў дачынені да А. Дубскага пакінута ранейшай – утрыманьне пад вартай. Цяпер ён знаходзіцца ў съледчым ізалятары ў Бабруйску.

Нагадаем: Арцём Дубскі – адзін

Арцём Дубскі

"Астравецкая атамная – гэта злачынства"

Пракурор Астраўца выдаў ордэр на агляд кватэраў актывістаў Івана Крука і Мікалая Уласевіча, якія выступаюць супраць будаўніцтва ў рэгіёне атамнай электрастанцыі.

10 сакавіка, са словаў Івана Крука, пракурор патлумачыў яму, што ордэр быў выдадзены ў сувязі з выхадам у рэгіёне незарэгістраванага выдання "Астравецкі веснік".

"Астравецкі веснік" самастойна выдалі чальцы аргамітэту грамадзянскай ініцыятывы "Астравецкая атамная – гэта злачынства". У першым нумары выдання зьмешчаны матэрыялы, скіраваныя супраць будаўніцтва Астравецкай АЭС.

Сябры аргамітэту лічаць, што АЭС "паазначэнні ня можа быць пабудаваная ў самай сейсманебяспечнай зоне, якой зьяўляеца Астравецкі раён Гарадзенскай вобласці".

11 сакавіка міліцыянты рабілі ператрус ў Міколы Уласевіча на падставе таго, што 4 сакавіка ў Астравецкі РАУС прыйшло паведамленне ад начальніка Упраўлення КДБ па Астравецкім раёне спадара Шмурэя аб tym, што 4 сакавіка ў вёсцы Альхўка Астравецкага раёну распайсоджвалі літаратуру невядомага характеристу.

12 сакавіка на кватэру Івана Крука прыйшлі трох міліцыянтаў з панятымі. Ператрус быў звязаны з выхадам незарэгістраванай газеты "Астравецкі веснік".

"Рэгіёны супраць АЭС"

12 сакавіка адбылося паседжанне Цэнтра падтрымкі чарнобыльскіх ініцыятываў. Прынятае рашэнне пра падрыхтоўку кампаніі "Рэгіёны супраць АЭС". На сходзе амбэркавалімагчымастца стварэння рэгіянальных структур у Цэнтру падтрымкі чарнобыльскіх ініцыятываў.

Старшыня ЦПЧі прафесар Іван Нікітчанка прапанаваў у межах арганізацыі заняцца каардынацыяй ініцыятываў, накіраваных супраць будаўніцтва атамнай станцыі ў Беларусі.

– Трэба мяняць саму канцепцыю абароны насељніцтва, пераглядаць падыходы ацэнкі бяспечнай дозы. Для людзей ня можа быць бяспходнай колькасці радыяціі, – тлумачыць Іван Нікітчанка.

Актывіст Руху "За Свабоду", прадстаўнік "Горацкай антыядзернай групы" Эдуард Брокараў пропанаваў узмацніць грамадзянскую ініцыятыву ў Астраўцы, бо менавіта там зьбіраюцца будаваць атамную станцыю.

Па прапанове горацкага актывіста ад імя актывістаў антыядзернай кампаніі рыхтуеца заява з прэтэстам супраць ціску на актывістаў ініцыятывы "Астравецкая атамная – гэта злачынства" Івана Крука і Міколы Уласевіча.

Пакаралі мільённымі штрафамі

2 сакавіка пяць актывістаў Маладога Фронту сталі насупраць будынку адміністрацыі презідэнта з расьцяжкай "Не – палітычнаму тэрору".

Да іх выйшлі ахойнікі. На патрабаванье спыніць пікет, маладафронтавцы адказалі, што яны маюць права выказваць сваё меркаваныне.

У суправаджэнні людзей у цывільным і сцпецназаўцаў маладафронтавцаў давялі да грамадзкай прымірэннай адміністрацыі Аляксандра Лукашэнкі. Пасля таго, як яны перадалі петыцыю з патрабаваннем спыніць перасьлед іх аднадумцы Арцёма Дубскага на імя кіраўніка адміністрацыі Уладзіміра Макея, усіх затрымалі.

Маладафронтавцаў, сярод якіх Юлія Міхайлова, Мікола Дземідзен-

ка, Вадзім Ханяўка і двое непаўнагодзяшніх, завялі ў пастарунак міліцыі Ленінскага раёну на вуліцы Карла Маркса.

Супрацоўнікі міліцыі склалі пратаколы на Юлію Міхайллаву, Вадзіма Ханяўку і Міколу Дземідзенку за ўдзел у несанкцыянованым пікете. Іх адвезлі ў турму на завулку Акрецьціна.

Двух непаўнагодзяшніх актывістаў адпусцілі пад подпіс бацькоў. Іх адміністрацыйныя пратаколы будуць разглядацца камісіямі ў райвыканкамах па месцы жыхарства.

3 сакавіка ў суд Ленінскага раёну Менску прывезылі з ізалятару на Акрецьціна актывістаў Маладога Фронту Юлію Міхайллаву, Міколу Дzemідзенку і Вадзіма Ханяўку. Судзіла Юлію Міхайллаву судзьдзя Любобу Валеевіч. Працэс ішоў 5 хвілінай. Юлія Міхайллава не прызнала сябе вінаватай. Пакаралі дзяячыну штрафам у 30 базавых велічыні, што адпавядае 1 мільёну 60 тысячам рублёў. Месяц таму Юлія Міхайллавай споўнілася 18 гадоў, пакуль яна ніде не працуе. Дзяячына кажа, што не ўяўляе, адкуль узяць гроши для выплаты штрафу.

Міколу Дzemідзенку судзіў суддзя Iгар Германовіч Ягоны прысудыў актывісту – 45 базавых велічыні, гэта 1 мільён 875 тысячай рублёў.

Вадзім Ханяўку атрымаў штраф у 875 тысяч рублёў – 25 базавых велічыні. Прысуд вынесла суддзя Валянціна Зінкевіч.

Менск, 2 сакавіка 2009 году.

"Свабоду палітвязыням!"

(Пачатак на стар. 1)

Беларускага Народнага Фронту Лявон Баршчэўскі, лідэр "Маладой Беларусі" Артур Фінькевіч, сустаршыня партыі "Беларуская хрысьціянская дэмакратыя" Павел Севярынец, старшыня Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Народная Грамада) Мікола Статкевіч, былы палітвязень, актыўіст "Еўрапейскай Беларусі" Аляксандр Баразенка, а таксама прастыя менчукі.

Акцыя доўжылася 40 хвілінаў. Увесе гэты час дэманстранты практична без перапынку скандавалі "Свабоду палітвязыням!", "Жыве Беларусь", "Патрабуем спыніць палітычны тэрор!". Былі разгорнутыя дэзве вялікія расыяжкі "Свабоду палітвязыням!" і сцяг Еўрапейскага Саюзу. Актыўіст грамадзянскай кампаніі "Еўрапейская Беларусь" Яўген Афнагель зачытаў заяву, зъвернутую да кіраўніцтва Еўрасаюзу:

"13 кастрычніка мінулага году Рада Еўрапейскага Саюзу прыпыніла відавыя санкцыі ў адносінах беларускіх уладаў і прыняла рашэнне аб аднаўленні палітычных кантактаў з афіцыйным Менскам. Былі названыя пэўныя ўмовы, пры выкананні якіх магчымае супрацоўніцтва паміж ЕС і Беларусью. Гэта, у першую чаргу, адсутнасць палітвязыняў, дэмакратызацыя выбарчага заканадаўства, свабода слова і свабода сходаў. Прайшло пяць месяцаў з моманту

прыняцця гэтага рашэння, і мы бачым, што сітуацыя не мяняецца. Ні адно з патрабаваньняў ЕС не выкананае. Рэпрэсіі супраць апазыцыі не спыніліся, а наадварот, толькі ўзмацніліся. У Беларусі па-ранейшаму застаюцца палітычныя вязні, і мы патрабуем іх неадкладнага вызвалення!".

За акцыяй апазыцыі назіралі некалькі дзясяткаў супрацоўнікаў міліцыі і АМАПу ў цывільным. Усё здымалася на відэакамеру. Присутнічала на плошчы і кіраўніцтва ГУУС Менгарвыканкаму.

Супрацоўнікі міліцыі спрабавалі прымусіць людзей ссыці з плошчы,

абвяшчаючы праз мегафон, што грамадзяне, якія мірна стаяць на плошчы з партрэтамі палітвязыняў, праводзяць "несанкцыянаваную акцыю" і супраць іх можа быць ужытая фізічная сіла. Аднак гэтым разам, у адрозненіні ад акцыяў 14 і 16 лютага, акцыя апазыцыі разагнаная не была.

"Гэта яшчэ раз даказвае, што апазыцыя праводзіць выключна мірныя акцыі. І капі міліцыя ня ладзіць правакацыі, не разганяе людзей, жорстка зъбіваючы іх – то акцыі праходзяць у мірнай, цывілізаванай форме. Мы выйшлі на плошчу, каб паказаць, што наш голас вельмі важны, мы хочам паказаць сусветнай грамадзкасці, што ў Беларусі ёсьць палітвязны і за свабоду трэба змагацца", – заяўіў Яўген Афнагель.

Менск, 12 сакавіка 2009 году.

Штрафы – сродак папаўнення бюджету

(Пачатак на стар. 3)

кіраўніком дзяржавы менавіта праз механізм вяртання скрадзенага. Хоць сьпецыялісты папраўляюць – часткі скрадзенага...

Першым прэцэдэнтам была гучная справа Галіны Жураўковай, прэзідэнцкага "зайгасу", якую з'вінавацілі ў нанясенні страты дзяржаве на кругленку юму – 3 мільёны далярай. Паўтара мільёна быццам бы вярнула дзяржаве. Суд прыгаварыў яе да чатырох гадоў пазбаўлення волі, але адседжваць тэрмін не давялося – указам прэзідэнта спадарыню Жураўкову памілавалі.

Летась у Менску і вобласці былі памілаваныя 15 чалавек, крымінальныя справы якіх вялі Дэпартамент фінансавых расчыследаваньня і Камітэт дзяржкантролю. Сярод іх такія высокапастаўленыя асобы, як экспаршыня канцэрну "Белнафтахім" Аляксандр Бароўскі, генеральны дырэктар "Нафтану" Канстанцін Часнавіцкі, генеральны дырэктар "Менск-Лады" Уладзіслаў Туркін.

Праваабаронца, экс-суддзя і адвакат Гары Паганяйла заўважае:

– Прычым, робіцца гэта ўсё у закрытым рэжыме, грамадзянская супольнасць не кантролюе сітуацыю. І каго мілую прэзідэнт – вядома толькі яму самому і тым,

каго ён мілует. І па тых спраўах, якія вы назвалі, – гэта сапраўды людзі, якія займалі высокое службовае становішча, набілі сабе кішэні за кошт гэтага становішча, і якія здолелі адкупіцца. Там няма ніводнага чалавека сярэдняга ўзроўню, сярэдняга класу. Гэта, як правіла, ня простирае чыноўнікі, а блізкія да самога прэзідэнта чыноўнікі.

Намеснік начальніка Дэпартамента фінансавых расчыследаваньня па Менску і Менскай вобласці Генадзь Стасевіч паведаміў: у камісіі па памілаванні знаходзяцца яшчэ 42 прашэнні ад асобаў, якія просьцяць памілаваць іх за эканамічныя злачынствы.

Зараз у Беларусі ідзе падрыхтоўка да ўзаконівання так званай "зьдзелкі з правасуддзізм". Рыхтуюцца зымены ў заканадаўстве. А пакуль да казнікрадаў можа прымяніцца артыкул 88 Крымінальнага кодексу, калі адвінавачаны гатовы кампенсація страту. Так, да прыкладу, генеральны дырэктар Гандлёвага дома "Ждановічы" Яўген Шыгалай абяцаў добраахвотна заплаціць 85 мільёнаў рублЁў. Яшчэ ў чэрвені яго вызвалілі з-пад варты пад заклад пад 10 мільёнаў рублЁў.

Каментуе экспаршыня Канстытуцыйнага Суда прафесар Валер Фадзееў:

– Што да справы Шыгалава, гэта звязана з тым, што на самай справе размова ідзе сапраўды пра астронамічныя сумы. Ёсьць у чалавека гроши – ён вырашыў сваю праблему. Хаця, на мой погляд, там ёсьць праблемы і ў кваліфікацыі гэтых парушэнняў. Як гэта расцэньваць? Гэта яшчэ раз пацвярдждае: хто багаты – той зможа вырашыць праблему".

Экс-старшыня Канстытуцыйнага Суда Валеры Фадзееў перакананы:

– Гэта трэба называць сваім словамі – адкупіцца ад суда. І тут ёсьць пэўная праблема – будзе няроўнасць. Багаты зможа адкупіцца, пайсыці на гэту зьдзелку, а прости чалавек ня зможа.

Праваабаронца Гары Паганяйла кажа:

– У нас у асноўным грамадзтва беднае. Падобны заход будзе разьлічаны на тых, хто можа адкупіцца рэальна ад крымінальнага пакарання. Яна набудзе характар "адкупнога" для людзей з заможным фінансавым становішчам.

Па інфармацыі старшыні Вярховнага Суда Валянціна Сукалы, капі б у мінулым годзе можна было ажыццяўвіць "зьдзелку з правасуддзізм", за кратамі не апынуліся б 1700 чалавек.

Паводле Радыё Свабода.

"Зэчкай я ня буду", –

Сказала Яна Палякова і скончыла жыцьцё самагубствам

Толькі 11 сакавіка, Неаніле Паляковай нарэшце выдалі копію прысуду, вынесенага Салігорскім судом яе дачэц Яне Паляковай, якая скончыла жыцьцё самагубствам 7 сакавіка. Першоа ж азнямленне з прысудам ужо дае падставы казаць пра грубае парушэнне закону на практэсе над Янай Паляковай, заяўляюць яе былія калегі.

Неаніла Міхайлаўна нагадала, што судзьдзя Аляксандр Бураўцоў пррапаноўваў Яне прыйсці па копію прысуду яшчэ ў сакавіка, праз 3 дні паслья суда. У суд Яна Палякова так і не прыйшла, уnoch на 7-га праваабаронца павесілася ў сваёй кватэры. Паслья пахаваньня дачкі, 10 сакавіка, Неаніла Палякова пайшла ў суд па копію прысуду, але там заявілі, што копія яшчэ не гатовая. Жанчына згадвае пра тое, як 11 сакавіка разам з праваабаронцамі з БХК Гары Паганяйлам і Леанідам Мархоткам яна зноў дамагалася выдаць гэтага дакументу.

Былы судзьдзя, вядомы праваабаронца Гары Паганяйла не выключае, што копію прысуду не выдавалі адразу таму, што паслья съмерці Яны Паляковай у прысуд маглі ўносіцца карэктроўкі. Вось што Гары Паганяйла заяўві паслья азнямлення з прысудам, які яму перадала маці Яны Паляковай Неаніла Палякова: "Такая сітуацыя выявілася. Аказваецца, у апошні дзень практэсу дзяржаўны адвакат павесілася. Але ў

сувязі з гэтым суд быў абавязаны даць Яне час на падрыхтоўку да абароны, яя меней як на 5 дзён спыніць пракцэс. Магчыма, яна б запрасіла практэснага адваката. Але гэтага суд не зрабіў і вынес прысуд. Гэта грубае парушэнне крымінална-практэсультальнага закону, і зараз гэты факт – галсўны наш аргумент за тое, што прысуд Яне Паляковай быў вынесены незаконна".

Паводле словаў Гары Паганяйлы, спачатку Яну Палякову адвінаваці па 1-й частцы 400-га артыкулу пра заходамі ілжывы данос. Мінімальная санкцыя ў гэтым выпадку – штраф. Перакваліфікацыя на 2-ю частку таго ж артыкулу павялічвае мінімальнае пакаранье ўжо да аблежаваньня волі на тэрмін да 5 гадоў, паколькі гаворка ўжо ідзе пра ілжывае адвінавачанье ў цяжкім злачынстве. І перакваліфікацыя адвінавачаньня, і прысуд адбыўся ў адзін дзень, 3 сакавіка. Тады ж ад Яны Паляковай знаёмыя пачули: "Зэчкай я ня буду". Яшчэ праз тры дні жанчына павесілася.

Гары Паганяйла паведаміў, што ад імя БХК накіраваў заяву пра куратуру Салігорску з просьбай апратэставаць прысуд, вынесены Яне Паляковай судзьдзём Аляксандрам Бураўцовым. Паводле словаў спадара Паганяйлы, да самой крыміналнай справы Яны Паляковай яго ды іншых праваабаронцаў не дапускаюць. У далейшым да апратэставанья прысуду Яне Паляковай падключыцца адвакат Мар'яна Ся-

мешка. 13 сакавіка яна зьбіраеца падаць касацыйную скаргу на прысуд Яне Паляковай, паведаміў Гары Паганяйла.

Судзьдзя Аляксандар Бураўцоў, які выносіў прысуд Яне Паляковай, ад каментару адмаўляеца: "Без каментару, паколькі... Не, я ня буду каментаваць".

Старшыня Беларускай асацыяцыі журналістаў Жана Літвіна зрабіла заяву для медыяў, у якой назвала "цкаваньнем" артыкул у "Советскай Беларуссії" пра Яну Палякову, які звязаўся за дзень да гібелі жанчыны і, магчыма, спрычыніўся да самагубства: "Падавалася, што дзяржаўны медыі паціху адмаўляюцца ад расплаўсюджаньня кампрамату, што ў нас спыняеца дыскрэдытацыя пра медыі палітычных апанентаў. На жаль, гэтыя спадзяваны ў "Советскай Беларуссії". Гэта ганьба для ўсёй журнالісткай супольнасці", – заявіла старшыня БАЖ Жана Літвіна.

Артыкул пра Яну Палякову 9 сакавіка зьнік з сайту газеты "Советская Белоруссия".

"Бацька ўсё яшчэ ў шпіталі, і мне невядома, калі яго зьбіраюць адтуль выпісваць. У мяне няма абсалютна ніякай інфармацыі. За ўвесь гэты час у мяне атрымалася ўбачыцца з урачом бацькі толькі аднойчы – праз тры дні паслья таго, як ён патрапіў у шпітал. Як сказала лекар, бацька да іх паступіў з паколваннем у нырках, і яго тыдні на два пакінучь там для прафілактыкі. Што гэта за прафілактыка і чаму яна так доўга працягваецца – гэтага я ні ад каго дамагчыся не могу", – адзначыла Юлія Ляўонава.

Нагадаем, што прадпрымальнікі Мікалай Аўтуховіч, Юрый Ляўонав і Уладзімір Асіпенка былі арыштаваны 8 лютага ў Ваўкавыску. 18 лютага ім было прад'яўлена адвінавачанье ў падпале хаты былога начальніка Ваўкавыскага РАУС. Падпал быў ажыццёўлены ў 2005 годзе, і вінаватыя ў ім даўно адбываюць пакаранье. Арыштаваным жа прадпрымальнікам пагражае да 12 гадоў турэмнага зняволеня.

З моманту арышту блізкія сваякі ні разу ня ўбачылі адвінавачаных.

Здавацца не зьбіраюцца

У турме ў арыштаванага ваўкавыскага прадпрымальніка Мікалая Аўтуховіча рэзка пагоршыўся стан здароўя.

Як паведаміла жонка палітвязня Алена Аўтуховіч, у лідэра прадпрымальнікай моцна паслабіўся зрок. Акрамя таго, з-за цяжкіх умоваў утрыманья ў СІЗА ён прастудзіўся.

"Наколькі мне вядома, ён прастудзіўся. Больш я нічога ня ведаю – бо мне ніхто нічога ня кажа. Усю інфармацыю я атрымліваю толькі ад адваката, ён прасіў перадаць яму лекаў ад прастуды. І яшчэ сказаў, што зрок у мужа пагоршыўся, вельмі моцна", – сказала Алена Аўтуховіч.

Жонцы палітвязня таксама невядома, ці перадаюць Мікалаю Аўтуховічу неабходныя лекі.

"Адкуль мне гэта ведаць? Можа – так, а можа – не. І я ня ведаю, аглядае там яго хто-небудзь ці не аглядае. Я нічога не магу сказаць, бо я – тут, а муж – там", – уздыхнула жанчына.

Адвакат прадпрымальніка Павел

Сапелка пацьвердзіў, што неспрыяльныя ўмовы утрыманья ў СІЗА падарвалі здароўе Мікалая Аўтуховіча.

"Так, у яго зрок сеў, і ён прастыў, умовы утрыманья ў ізолятары паспрыялі пагаршэнню здароўя. Па-першое, у камеры, дзе утрымліваюцца Мікалая Аўтуховіча, знаходзіцца 15 чалавек. Па-другое, там амаль усе паліцы, і Аўтуховічу як чалавеку, які ня паліц, гэта вельмі цяжка пераносіць", – распавёў праваабаронца.

Адвакат падкрэсліў, што, нягледзячы на цяжкасці, Мікалай Аўтуховіч цвёрда прытрымліваецца сваіх перакананьняў.

"Ён вельмі перажывае за сям'ю і за бізнэс, але адыхае ад сваіх перакананьняў і здавацца не зьбираецца", – адзначыў Павел Сапелка.

Іншы арыштаваны ваўкавыскі прадпрымальнік Юрый Ляўонав падранешшам застаецца ў турэмным шпіталі. Пра гэта заяўляла яго дачка Юлія Ляўонава.